

KAPITEL 9

Värdet av slöjan

Vissa människor som undrar om de håller på att förlora sin religiösa tro säger att de inte bara tappar förtroendet för Joseph och återställelsen, utan att de också tappar tro på Guds existens – vilket antyder att om återställelsen inte är sann kan ingen annan religiös förklaring av livet vara sann heller. Och plötsligt verkar agnosticizm eller till och med ateism låta som ett verkligt alternativ för dem.

Det kan ses som en bakvänd komplimang till styrkan i återställelsens anspråk. Men de vars tro har skakats så djupt kanske faktiskt för första gången frågar sig hur vi kan ”veta” någonting om andliga realiteter bortom det vi kan bevisa med våra fysiska sinnen. En vän pratade med några kollegor som sa att de var ateister. När han frågade varför de inte trodde att Gud existerar sa de: ”Ingen börjar leva igen. Vad får dig att tro att Jesus gjorde det när ingen annan gör det?” Vår vän ville ”förklara det hopp [han] har” (1 Petr. 3:15), men han kunde inte komma på ett ”tungt vägande resonemang för det, och för första gången ifrågasatte jag min barndoms religion”.

Han skulle ha kunnat nämna de bibelverser och nutida skrifter som innehåller ögonvittnesskildringar om att både Jesus och många andra ”började leva igen” – det är delvis därför Mormons bok kallas ”ännu ett testamente om Jesus Kristus”. Men i det ögonblicket blev han kanske så totalt överraskad av sin känsla av att han inte kunde komma med ”ett [tillräckligt] tungt vägande *resonemang*” för att kunna övertyga sina vänner.

En gudsbaserad förklaring av livet är faktiskt mer förnuftig än en ateistisk förklaring. Vilka är oddsen för att en tornado som går fram genom ett skrotupplag kan skapa en Boeing 747 som går att flyga? Eller, som Alma sa till den skeptiske Korihor: ”Allt tyder på att det finns en Gud. Ja, hela jorden och allt som finns på dess yta, ja, och dess rörelse” (Alma 30:44).

Biologen Francis Collins ledde det internationella projektet som sammanställde och år 2000 publicerade den första kompletta kartläggningen av hela den mänskliga DNA-koden. Collins såg denna komplexa kod som ”det språk på vilket Gud skapade liv”, och han skriver att ”tro på Gud kan vara ett fullständigt rationellt val, och ... trons principer ... går ihop med vetenskapens principer”. Jorden innehåller faktiskt precis de rätta andelarna av *alla* 15 vetenskapliga fysiska naturkonstanter som var och en är helt nödvändig för att upprätthålla planetens komplexa livsformer. Troligheten att denna unika kombination skulle komma samman av ren slump ”är nästan obefintlig. [Utan Gud] är vårt universum [så] vansinnigt otroligt [att] det [är] mer rationellt att tro på Gud än att inte göra det.”⁵⁴

Samtidigt talar Collins om trolighet, inte om absolut vetenskaplig säkerhet. Och Gud har goda skäl att göra det så svårt för oss att ”bevisa” religiösa realiteter så att det inte kan ifrågasättas, bland annat huruvida han finns. Det innebär inte att han har lämnat oss utan bevis, vittnen och sådant som är troligt. Men det kan finnas stunder då det verkar som att han har lämnat oss i mörkret. Även Joseph Smith utropade i Libertyfängelset: ”O Gud, var är du? Och var är förhänget som täcker ditt gömställe?” (L&F 121:1).

Joseph upptäckte det som Job också hade fått lära sig på det svåra sättet: ”Se, går jag mot öster, är han inte där, går jag mot väster, finner jag honom inte. Är han verksam i norr skådar jag honom inte, vänder han sig åt söder, ser jag honom inte. Han vet vilken väg jag har vandrat. Prövar han mig ska jag komma fram som guld” (Job 23:8–10).

Låt oss därför begrunda värdet av förlåten som täcker Guds gömställe – samma förlåt som blockerar våra minnen av vårt liv före jordelivet. I Kirtlands tempel sa Joseph Smith att ”slöjan togs bort från våra sinnen och vårt förstånds ögon öppnades” (L&F 110:1). Innan Jareds broder kunde se den förjordiske Kristus togs ”förlåten ... bort från [hans] ögon” (Eth. 3:6). Det har faktiskt funnits ”många” med så stark tro att de ”inte kunde utestängas av förlåten utan verkligen såg med sina ögon det som de hade sett med trons öga” (Eth. 12:19). Men till största delen ser alla vi andra fortfarande med trons öga – en tro som inte är blind, men som är underkastad förlåten.

Förlåten hindrar oss inte bara från att minnas vårt förjordiska förflutna, den hindrar oss också från att se många saker som sker i nutiden. Gud och hans änglar håller sig nästan alltid i sitt gömställe – förutom vid de extremt ovanliga tillfällena när han gläntar på förlåten.

Efter att Frälsaren hade uppstått, till exempel, såg och pratade han med två av sina lärjungar på vägen till Emmaus. De kände inte igen honom. När han hörde deras besvikelse över den Jesus de hade ”litat på” (lägg märke till att de talade i dåtid) insåg han att de hade missat kärnbudskapet i hans jordiska verksamhet. Så ”han började med Mose ... och förklarade för dem vad det stod om honom i skrifterna” (se Luk. 24:13–31). Han sa inte vem han var. Han undervisade dem om exakt samma saker som han hade lärt i köttet. Det var inte förrän senare som de kände igen honom. Varför sa han inget tidigare?

När en rik man dog ungefär samtidigt som Lasarus vädjade den rike mannen till fader Abraham om att han skulle skicka tillbaka Lasarus för att undervisa den rike mannens familj: ”Om någon kommer till dem från de döda omvänder de sig.” Men Abraham svarade: ”Lyssnar de inte till Mose och profeterna, så låter de sig inte övertygas ens om någon uppstår från de döda” (Luk. 16:30–31) Varför inte?

Kristus var människornas liv och ljus, ett ljus som ”lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det” (Joh. 1:5). Han kom till världen, men hans egna tog inte emot honom. Om evigt liv är att känna Gud, varför uppenbarade han då inte Kristus på ett tydligare sätt? Han kom så privat, så oansenligt. Gud skulle kunna sända en stor vagn tvärs över himlen varje dag mitt på dagen, dragen av flygande vita hästar. Vagnen skulle kunna stanna rakt ovanför jorden – precis som en plötslig total solförmörkelse – och en röst från andra sidan skulle kunna säga: ”Och nu, några ord från vår Skapare.” Varför gör han inte något i den stilen?

Att lära oss genom *erfarenhet* undervisar oss på ett sätt som inget annat kan. När han konstruerade sin plan för vår jordiska upplevelse tog Gud medvetet risken att vissa av hans barn inte skulle komma tillbaka. Hade han inte makt att peka på oss med någon sorts trollstav som kunde ge oss kapacitet att bo med honom i det celestialet riket?

Till och med Frälsaren var tvungen att genomgå jordelivets prövningar – utan några genvägar. Han ”ropade ... högt under tårar när han bad och vädjade till den som kunde rädda honom från döden. ... Trots att han var Son fick han lära sig lydnad genom sitt lidande” (Hebr. 5:7–8; betoning tillagd). Likadant är det med oss. Vi behöver mjölk innan vi är redo för fast föda. ”Den som lever av mjölk är inte mogen för en undervisning om rättfärdighet, för han är fortfarande ett barn. Den fasta födan är till för vuxna, för dem som *genom övning* har fått sinnena skärpta till att skilja mellan gott och ont” (Hebr. 5:13–14; betoning tillagd). Endast ”genom övning” kan vi träna våra sinnen till att verkligen förstå både gott och ont. Vad är det med erfarenhet som är så nödvändigt att det är värt risken att vi kanske inte kommer tillbaka? Frälsning och upphöjelse är inte bara abstrakta mål. Dessa termer beskriver en hel process som kräver tillväxt, utveckling och förändring. Centrala i denna tillväxtprocess är jordelivets unika tillfällen att lära oss genom erfarenhet – genom att öva – som är det enda sättet för oss att

utveckla kapacitet och förmåga. Vi är inte bara här för att ta till oss fakta och absorbera information. Det är något i att tvinga människor att vara rättfärdiga som stör, till och med förhindrar, den process som rättfärdighet i en fri miljö är gjord för att möjliggöra. Att leva rättfärdigt gör att något händer med människor.

Det finns två mycket olika sorters kunskap. Den ena inbegriper sådana rationella processer som att samla information och lära sig utantill. Den andra sortens kunskap kan vi kalla utveckling av färdigheter – som att lära sig spela piano eller simma eller ta isär en dator, att lära sig sjunga eller dansa eller tänka. Att bli kristuslik handlar mer om att tillägna sig färdigheter än om att lära sig fakta och siffror. Och det enda sättet att utveckla dessa gudomliga färdigheter är genom att leva enligt hans lärdomar. Inte ens Gud kan lära oss dessa färdigheter om vi inte deltar helt och fullt i processen, med alla försök och misslyckanden som ingår i att lära sig en färdighet genom övning.

Vilken tränare kan förbättra en idrottares färdigheter utan att övervaka hans eller hennes försök och misslyckanden? Vilken pianolärare kan lära sina elever att spela om de inte övar? ”Tankemetoden” där unga musiker uppmuntrades att lära sig spela sina instrument endast genom att ”tänka” på musiken lät bra i *The Music Man*, men den räcker inte så långt. När den första som utexaminerats från ”Pianoskolan Gör det utan att öva” går ut på konserthallens scen för att spela en pianokonsert tillsammans med en väntande orkester, vad tror ni händer då? Inte så mycket. Varför det? Vissa saker kan bara läras in genom övning.

Den europeiske forskaren Michael Polanyi har kallat ”färdigheter” för ett eget kunskapsområde.⁵⁵ Han skriver att en färdighets väsen ofta inte kan beskrivas, mätas eller specificeras tillräckligt väl. Därför kan inte färdigheten föras vidare genom skriftliga beskrivningar och instruktioner som kommande generationer lär sig utantill. ”*Den kan endast föras vidare genom exempel från en mästare till dennes lärning.*” Därför ”går en konst som inte används under en generation helt och hållet förlorad” och ”det som förlorats går vanligtvis inte att återställa. Det är sorgligt att se de ändlösa ansträngningarna – med mikroskopi och kemi, matematik och elektronik – att återskapa en enda fiol av den sort den halvt om halvt analfabetiske Stradivarius rutinmässigt tillverkade för över 200 år sedan.”⁵⁶

På detta följer att vi bara kan tillägna oss en färdighet genom att imitera någon som har bemästrat den färdigheten – även när läraren vi imiterar inte kan förklara varje detalj i konsten. Detta utgör en närliggande parallell till det centrala evangeliebegreppet att det bästa sättet att göra evangeliet till en del av sig är att efterlikna Frälsarens föredöme – ett sätt som överstiger metoden att bara följa specifika bud och detaljerade lärdomar. Åter säger Polanyi:

”Att lära genom någons föredöme är att underkasta sig en auktoritet. Man följer sin mästare eftersom man litar på hans sätt att göra saker även när man inte kan analysera och detaljerat redogöra för dess effektivitet. Genom att iaktta mästaren och efterlikna hans ansträngningar i hans föredömes närvaro tillägnar sig lärningen undermedvetet konstens regler, bland annat de som inte ens mästaren själv förstår. Dessa dolda regler kan man endast ta till sig när man fullständigt och okritiskt går med på att imitera någon annan. Ett samhälle som vill bevara en stor mängd personlig kunskap måste underkasta sig traditioner.”⁵⁷

Många människor vill inte pröva evangeliets sanning eftersom de inte är villiga att underkasta sig Herrens vägledning. Vi kan vädja till skeptikerna att helt enkelt pröva Almas experiment och se, men de vill ofta att vi ska ”bevisa” tron innan de underkastar sig sådant som de tycker begränsar deras frihet. Och om de tvivlar på att processen att leva enligt Frälsarens lärdomar verkligen bär frukt blir deras tvivel en självuppfyllande profetia – *ingen tro, ingen frukt*. Såvida de inte ger med sig, deltar och förlorar sig själva i trons process kommer de inte att kunna

smaka frukten från livets träd. Om de inte helt fördjupar sig kommer färdigheten alltid att undgå dem.

En blind person som kan använda en blindkäpp har lärt sig att "se" med käppen. Men denna person kan inte helt beskriva för någon annan, inte ens en annan blind människa, exakt vad käppen säger honom eller henne. De som bara blundar ett tag för att se hur det är att vara blind har inte motivation nog att anstränga sig på en tillräckligt djup nivå för att lära sig vad käppen kan säga dem. Varför inte det? *Därför att om du inte är blind behöver du inte veta.* Den blinde måste vara villig att öva med käppen och göra alla de misstag som alltid görs när man övar. Och övning är inte bara repetition – det krävs upprepade ansträngningar inriktade på att lära sig en särskild färdighet och på att lära sig av sina misstag för att uppnå en särskild sorts tillväxt.⁵⁸

Hur kan man hjälpa andra att förstå det? Våra skeptiska vänner kanske säger: "Vad är så fantastiskt med det celestialet riket? Förklara det så att jag kan förstå det, och sedan kanske jag kan stå ut med alla buden, underkasta mig Mästaren och gå igenom all övning och rutin. Men först måste du bevisa för mig att det till slut är värt det." Vad kan vi säga?

Det är ofta till hjälp att bära ett personligt vittnesbörd baserat på erfarenhet, eller att visa på förebilder vars föredöme visar hur färdigheten ser ut även med all rörlighet och alla misstag som kommer på köpet när man övar genom att försöka och ibland göra fel. Men i slutändan kan inte det mänskliga sinnet fullständigt förmedla till andra mänskliga sinnen hur den mogna trons frukter smakar. Var och en behöver bara ha tillit, plantera fröet och pröva processen med all disciplin som krävs. Någoting händer med den som uppriktigt försöker och därmed upptäcker att ett grundläggande syfte med vårt jordeliv är att ge oss tillfälle att utveckla de färdigheter och den kapacitet som är nödvändig för att leva i det celestialet riket.

Ett sexårigt barn saknar mental och fysisk kapacitet att köra bil. Tills han eller hon har utvecklats tillräckligt för att kunna lära sig den nödvändiga färdigheten och utveckla det nödvändiga omdömet är det troligtvis förödande för barnet – och för andra – om han eller hon kör på motorvägen. Detsamma gäller om vi i förtid ges friheten – och ansvaret – att leva i ett rike som styrs av celestialet lagar. Denna möjlighet kan vara befriande eller förödande, beroende på hur förberedda vi är för att ta emot den.

Herren sa att "oavsett vilken grad av intelligens vi uppnår i detta liv, kommer den att följa med oss i uppståndelsen" (L&F 130:18). "Grad av intelligens" kan handla om fakta, information och universums lagar. Men det gäller särskilt en kristuslik kapacitet och färdigheter såsom självkontroll, lydnad, medkänsla, tålmod och osjälviskhet. Varför skulle vi bli fördömda om vi såg ett tecken – om förlåten delades för tidigt? Vi skulle stoppa vårt eget framåtskridande. Till och med om en vagn skulle kunna ses flyga över himlen varje dag skulle ett sådant under inte hjälpa oss att verkligen känna Fadern och Sonen. Evigt liv – att känna dem – är en livskvalitet som är frukten av en svår, stegvis och lång utveckling av förmågan att bli som Kristus är. När vi börjar leva som han lever kommer vi att börja lära känna honom.

Tanken att upphöjelse är resultatet av en process i vilken färdigheter utvecklas kan förklara varför förlåten finns. Tro och omvändelse och att känna Gud är processer och handlingsprinciper som inte bara förstås genom att definiera dem, utan också genom att uppleva dem. Gud är en stor lärare, och han känner till de mönster och principer vi måste följa – och utöva – för att kunna utveckla gudomliga förmågor. Han kan lära oss dessa färdigheter, men bara om vi underkastar oss hans undervisning.

En stor del av substansen i Kristi evangelium kan inte helt och hållet mätas. Den kan inte detaljförklaras, förutom genom erfarenhet. Men det är ingen anledning att anse den vara mindre

värd. Vi kan inte helt och hållet förklara våra viktigaste upplevelser – vår kärlek till våra familjer, våra vittnesbörd, våra känslor av tacksamhet för Herrens kärlek och barmhärtighet. Att reducera detta till något som vi helt och fullt kan föra vidare till andra människor kan förminska dess helighet. Som skönhet och kärlek är de för viktiga, för nyanserade, för att vara helt möjliga att specificera.

Det finns en förlåt mellan vår jordiska värld och Guds eviga värld. Den kan vara väldigt tunn ibland. Men för de flesta av oss kvarstår förlåten, för han har satt dit den för att lära oss hur vi måste leva och vilka vi måste bli för att kunna bo hos honom en dag.